

braç, que agafi la matriu per la seva cara posterior i l'apreti contra la sínfisi. Es fixa dit rotllo amb benes o tovalloles. La sutura es practica a tot el llarg de la vulva amb punts separats. El benatge i la sutura es retiren al cap de 24 hores, aflixant de pas el tapament, que es treurà del tot a les 48 hores.

Si el tapament fracassa, queda com a últim recurs l'histerectomia vaginal o la lligadura dels vasos per via abdominal, operacions a les que raríssimament s'arriba, car una vegada sorgeix la seva clara indicació, la malalta està agònica i insuficient ni tan sols, per a resistir l'anestèsia, sempre greu en casos d'hemorràgia. Diem lligadura dels vasos i no histerectomia, quan hom es serveix de la via abdominal pel seu menor traumatisme, lligadura que, per el fort desenrotllament dels vasos i elasticitat dels lligaments, és fàcil de fer.

Si s'ha arribat a dominar l'hemorràgia, deu combatre's l'anèmia i millorar el tonus cardíac decaigut. Avui comença a insinuar-se una certa hostilitat contra la càmfora i els seus similars, per afirmar-se que baixen el tonus cardíac.

Per a restablir la massa sanguínea, s'utilitza la solució salina normal amb adrenalina, afegint-hi encara de 1 a 2 c. c. de pituitrina. La injecció serà sub-cutània, però si el pols perifèric és poc o no gens perceptible, intra-venosa. La injecció de sèrum té sempre una acció favorable, sia tan sols passatgera, a no existir una falta notable de eritrocits. Quan aquesta última causa existeixi, queda, com a últim recurs, amb totes les seves reserves i perills, la transfusió sanguínea.

Amb els medis descrits per a evitar l'hemorràgia del deslliurament i del *post-partum*, sembla que no deurien existir jamai casos de mort i, no obstant, se'n presenten. Quan es sent explicar-ne un, es desvetlla en qui ho escolta un sentiment de menyspreu envers el metge tractant, creient que o bé s'ha deixat d'actuar degudament o bé s'ha ajornat per massa temps la pràctica de la histerectomia; però... diguem amb En Hans Heiter:

Déu vulga que ni a vosaltres, ni a mi, ens toqui, en l'esdevenidor, haver de tractar un cas greu d'hemorràgia per atonia.

AQUEST NÚMERO HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA
